

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hét-
köznap 4 lej, vasárnap
5 lej; az okiráltságban
pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (vol.
Deák F.-u.) 35. Telefon 396
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:

DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVÁR

XXVII. évf. 158. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. ZÁGONI ISTVÁN

Igen, jöjjön a munka!

A Magyar Párt elnöki tanácsát a mai napra összehívták. És Bernády György erre a napra vezércikket írt arról, hogy „tegyük végre munkaképessé a Magyar Pártot”. Nem tudjuk, hogy véletlenül jelenik-e meg éppen ezen a napon a Bernády György vezércikke, vagy az elnöki tanács számára kívánt aktuális figyelmeztetést küldeni fűrdői gyógykurájáról? Akárhogyan történt, bizonyos, hogy az aktualitás keresése nem erőszakolt. Nemcsak azért időszerű a figyelmeztetés, mert az elnöki tanácsot összehívták s nemcsak azért, mert Bernády Györgynek alkalma volt a fűrdői gyógykurán hosszasan, csendes és mélyen elgondolkozni mindazokon a szomorúságokon, amik reánk várnak akkor, ha a várakozásnál egyebet mi sem csinálunk. És nemcsak azért, mert ez az időszerűség fennállott már jónéhány esztendeje, s amit eddig elmulasztottunk, azt napról-napra nehezebb pótolni.

Akármilyen, akárhogyan mutatkozott meg, igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy most igazán égető ez az aktualitás. Ez a mai kisebbségi politikánk, bármennyire nem szabad felegetni az elmúlatakat, ha a jobb jövő érdekében elhatározás kiváltására akarunk hatni, hatalmas nagy lépéssel halad előre akkor, ha az aktualitás égető szükségességének a belátásához tényleg elérkezünk. Mert most amikor a választások napjai rohamosan közelednek, amikor tanácsatlantul áll meg a szülő gyermekének elcsüggedt sorsa felett és nem tudja, mitévő lehet, amikor annyi a gond a fejünk felett, feltornyosodva nyomasztó súlyával, mégis csak fel kell ismerni azt a helyzetünket, amelynek tehetetlenségi állapotából senki sem mozdíthat ki, ha mi ki nem mozdulunk. Nem jön, mert nem jöhet senki, hogy leemelje a gondnak és aggodalomnak csak egy részét is mi-rólunk. Pedig a sérelmi politika, amit eddigi magatartásunkban követtünk, ezt a várakozó gondterhet felvevő helyzetet adta a mi számunkra. Mi, hivatalosan, mint Magyar Párt, megelégedtünk azzal, hogy csak keseregtünk és panaszkodtunk, ha újabb sérelem ért bennünket, hol halkabb, hol élesebb hangon. A sérelmek pedig egyre szaporodnak, egyre súlyosabbak, az ajkunkon naponta kiéjtett szavak nagy része már a magántársalgásban is csak a bosszankodás, vagy siránkozás hangjait ontják emiatt. Hiszen van rá ok, éppen elég. De ez még sincsen jól így. Nincsen azért, mert csak siránkozunk és bosszankodunk és nem arról beszélünk, hogy mit kellene, mit fogunk csinálni. A nyílt fórumokon elhangzó munkakijelölések és magatartást megszabó határozatok nem élesíti fel a lelkek cselekvőképességét, cselekvési vágyát, az alaphang mindig a pusztá sérelmezés hangja. Csak a lehangoltság és elkeseredés fokozódik, anélkül, hogy a feladatok munkamegosztásának vállalása lelkesítene mindenkiket. Így fogunk eljutni, ha pusztán ezen a szerencsétlen árokszéli mesgyn vándorzogunk, az utmenti énekes koldus politikai szerepéhez a népek nagy küzdelmeinek felvonulási utvonulán. Szomorú szeren lenne ez, kegyek könyöradományaiért rimánkodni másokhoz és főképpen a büszke ellenfélhez. Hát nem lehet elővenni a sasszárnyakat, melyek átrepíthetnek az árokmélyiségeken és amelvek versenvképessé tehenek politikai taktikánkat, politikai gondolatainkat a másokéval?

Mi szegényesen, már maholnap koldusmódra énekeljük csak a siralmainkat és nem leniük meg önmagunkat s a körülöttünk élőket új, meg új koncepciókkal, melyek megelőznék azoknak az észjárását, kik reánk csak a terheket, a nyomorúságot, a gyötrelmeket s a tehetetlenség homok-

zsákjainak súlyát rakják. Igen, választás. Már évekkkel ezelőtt készülni kellett volna erre, a bekövetkező választási rendszernek minden eshetőségére. Most csak kiadnák a rendelkezéseket: itt ennyi ember jelöli a jól kiválasztott neveket, ott ezek és azok tartoznak a szavazások percre induló turnusaiba. Már adni kellene az utasításokat arra, hogy melyik szülő gyermekei hova kerüljenek szepemberre iskolába. Melyik iparosmester honnan kapja a tanoncot és hol helyezze el kisebbségi internátusba. A gazdának vetőmagot, az iparosnak gépeket szolgáltatni ki szervezeti alapon. Könyvet juttatni el mindenkihez, kulturát és a versenyképességhez szükséges ismereteket. Rengeteg sok a feladat, minél nagyobb a nehézség, annál inkább szükség van a minél több gondolat kicserélésére, tervbe szövésére. Ehelyett vita támad mindegyre, hol szenvedélyesen, hol alattomosan, hol pedig hangos mellveregetéssel arról, hogy ki a jobb és ki a rosszabb magyar. Koldusok nyomorúságos szokása ez és nem a magyarságban szárnyaló madaraké, kik nem szokták egymásnak kivájni a szemét.

Igen, jöjjön a munka, mert ha dologhoz látna mindenki, aki beledobja hangját dologtalanul is a közélet szőnyegére, nem lenne ideje az egymásközi viaskodásra és nem riasztaná el, hanem magához gyűjtené a munkára képeseket, kik készek lennének a jobb, odaadóbb, tisztultabb szellem együttesében vállalni azt, aminek elvégzésére képesek, amit a képesség alapján reája rónak.

Félni kell, hogy itt van ismét az aktualitás égető figyelmeztetése s az eredmény, amit elérnünk nem lesz több az eddiginél. Mert nem először hangzik fel a kívánság: meg kell szervezni önmagunkat. A megszervezés sikerének azonban előfeltétele annak a szellemnek uralomra emelése, amely a tettvágyat lelkesíti fel mindenkiben. Félni kell, hogy elmúlnak a választások is és mi sérelmek felpanaszolásánál nem tettünk addig sem egyebet. Pedig nem lehetetlen még az, ami nagyon nehéz. Ami nagyon nehéz, annak a megoldásához nagyon sok embernek nagyon odaadó munkája szükséges.

Bratianu Jonel erdélyi propagandakörutra indul

(Bukarest.) Bratianu Jonel barátai körében kijelentette, hogy ebben a hónapban politikai körutra indul Erdélybe. Kíséretében lesznek Mosoiu és Lepadatu miniszterek és Banescu kolozsvári egyetemi tanár, a liberális párt kolozsvári tagozatának diszelnöke. Bratianu erdélyi útja alkalmával résztvesz az aradi mezőgazdasági kongresszuson is, melyen hír szerint fontos politikai nyilatkozatokat szándékozik tenni.

Abd-el-Krim elutasította a francia-spanyol békefeltételeket

(Páris.) Az a feltűnést keltő hír terjedt el a francia fővárosban, hogy Abd-el-Krim a francia-spanyol békefeltételeket nem fogadta el. Hivatalos visszautasításról azonban nem adtak ki semmiféle közlést és a beavatottak úgy vélik, hogy további alkudozásokra van szükség, amelyek feltétlenül eredményre fognak vezetni, mert Abd-el-Krim tudja, hogy a tulzott követelésekre Franciaország minden erejét meg fogja feszíteni.

Hivatalos nyilatkozat az erdélyi megyék felosztásáról

A törvényelőkészítő-bizottság elnöke igyekszik megnyugtani a kedélyeket

(Bukarest.) A közigazgatási reform végrehajtását előkészítő bizottság befejezte a munkáját. Hivatalos kommuniké még nem adtak ki e munka eredményéről, de autentikus forrásokból olyan hírek terjedtek el, hogy az új közigazgatási beosztás a okiráltságban kevéssé, a kapcsolt részeken azonban, főként Erdélyben, nagyon megváltoztatja a politikai térképet. Megyehatárokat tologatnak ki és szorítanak össze s ebben a nagy rendezkedésben talán talán megyék veszítik el önálló szerepüket. Természetes, hogy ilyen körülmények között az az aggodalom töltötte el a magyarság lelkét, hogy az új beosztásnak egyenes tendenciája szétdarabolni és a románság tömegébe olvasztani a magyaroktól lakott területeket. Ezeknek az aggodalmaknak a magyar sajtó kötelességéhez híven többször hangot is adott, a székelv vármegyék pedig népgyűlések keretében készültek tiltakozni a politikai és gazdasági életüket felforgató beosztások ellen.

Az aggodalom és a tiltakozás azonban mindaddig csak tapogatózik, amíg a megyék beosztásáról szóló határozott döntést nem hozzák teljes egészében nyilvánosságra. Ebben az irányban ma történt az első meglehetősen homályos és nagyvonalu hivatalos nyilatkozat. Dimitriu szenátor, a közigazgatási reform végrehajtó utasítását előkészítő bizottság elnöke, nyilatkozott a Rador tudósítója előtt. Dimitriu szenátor mindenekelőtt tiltakozik a magyar lapok olyan beállítása ellen, mintha az új megyebeosztással be akarnák kebelezní a kisebbségeket a nagy román tömegekbe. Azután így folytatja:

— A közigazgatási reform távolról sem célozza azt, hogy a kisebbségek a parlamenti választásoknál ne érvényesülhessenek számárányuknak megfelelően. A kapcsolt területek megyéinek és községeinek új beosztása semmi más célt nem szolgál, csupán a közigazgatás javítását. Az új területek megyéi, — úgy, amint átvettük a különböző idegen uralmaktól — rendkívül különböznek nagyságra és a lakosság sűrűségére nézve. Ez teszi szükségessé a kiigazításokat, mert a jó közigazgatásnak elsőrendű érdeke, hogy lehetőleg egyenlő nagyságu és népességű megyék létezzenek.

— A választás kérdése egyáltalában nem jött tekintetbe a megyebeosztást végző közigazgatási reform bizottságánál. Egyébként is az új választó reform gondoskodni fog a kisebbségek képviseltetéséről. Nem fenyegeti tehát a nemzetiségeket az a veszedelem, hogy hogy nem jutnak megfelelő képviselőkhöz, még ott sem, ahol valamelyik megyében csekélyebb számban és szétszórva élnek.

Dimitriu szenátor nyilatkozata arra volna hivatott, hogy a kisebbségek aggodalmait eloszlassa. A megnyugtató azonban olyan nagy általánosságokban történik, hogy a döntő végzés pozitívumairól még a leghalványabb sejtést sem engedi. Mert lehet, hogy a bizottság csupán a közigazgatás javítását tartotta szem előtt az új megyehatárok meghúzásánál, de vajjon ezek a szempontok véletlenül nem találkoznak-e a liberális választási rendszer érdekeivel. A nyilatkozat második fele ugyanis az új választási törvényre hivatkozik, mint amely „különben is” biztosítani fogja a kisebbségeknek számarányukhoz méltó érvényesülését

Az „Ujság” bíróságot kér maga ellen

A Magyar Párt választott bírósága döntsön a Brassói Lapok rágalmairól. Dévai hozzá-
szólás világosságot követel a szomorú ügyben

(Kolozsvár.) Az egész ország mély megdöbbenése kíséri a Brassói Lapoknak kinos, a magyarságra ártalmas vergődését és különösen az *Ujság* ellen szórt rágalmazásait. Mi, akik a magyar kisebbségi sajtó-erkölcsi magaslatáért küzdünk állandóan és ennek leromlását, el-fajlását súlyos kisebbségi veszedelemnek tartjuk, érthető uddorral, de szomorú kötelességből foglalkozunk a Brassói Lapok piszkolódásával, mert kötelesség ezt a hangot és módszert egyszersmindenkorra kitiltani a magyar kisebbségi életből.

Nem követjük a Brassói Lapokat azon az uton, amely öt ilyen szomorú fertőbe vezette. Az erdélyi magyarság ítéletét méltán hívánk ki ezzel magunk ellen is. Módot és alkalmat kellett keresnünk, hogy ez a lap az *Ujság* és szerkesztői ellen szórt rágalmával az erre illetékes magyarság ítélőszéke elé álljon. Ne csak frázisként használja, hogy „ítéljen a magyarság”, hanem valóban ítéljen is. Ne csak kétségbeesetten kapkodjon a diszmagyar köpenyeg után, amelyből kifordították, hanem nézzünk a zsebébe ennek a köpenyegnek, hogy vajjon Zagoni István nem ebben tartja-e azt a bizonyos „bécsi pénzt”, amit elvakult dühében a Brassói Lapok legutóbb kiutalt számára? Mert ebben a köpenyegben van az *Ujság* elleni rágalmak egész tömege. Vegye csak elő a Brassói Lapok és itt az alkalom, hogy be is bizonyíthassa, mert az *Ujság* most a magyarság elé idézi törvénybe.

A természetunktől, felfogásunktól távol álló durva hang helyett Paál Árpád dr. és Zagoni István dr. szerkesztőink távollétében az *Ujság* szerkesztősége a következő levelet intézte az Országos Magyar Párthoz:

Az Országos Magyar Párt tek. Elnökségének,

Helyt.

A „Brassói Lapok” a kolozsvári törvényszéken a „Gyilkos” című hetilap ellen lefolytatott és elvesztett pörével kapcsolatosan, sorozatos támadásokban részesítette az „Ujság”-ot. 1925 július hó 15-én megjelent 157. számában „Kinyitnak és látni

kezdenek a szemek” című cikkében olyan — nemcsak lapunkat és annak kötelességében levő urak becsületét sértő, — hanem a magyarság közéletét is közvetlenül érintő vádakat hangoztat, amelyeknek azonnali kivizsgálása és tisztázása elsőrendű magyar közérdek és mint ilyen, felfogásunk szerint nem lehet közömbös az Országos Magyar Pártra, hanem éppen erre való tekintettel az ügy tisztázását minden erejével elő kell mozdítani.

Az „Ujság” méltóságán alulinak tartja, hogy a „Brassói Lapok”-at akár a hang durvaságával, akár alaptalan vádak emelésével kövesse. Viszont nem tartjuk elégségesnek, hogy az emelt vádakat egyszerűen visszautasítsuk, hanem bírói ítéletet kérünk ez ügyben.

Az a tiszteletteljes kérésünk tehát, hogy az Országos Magyar Párt vegye át a közvádoló szerepét és a „Brassói Lapok”-nak az „Ujság” ellen felhozott vádjait vizsgálja felül egy választott bíróság, amelybe az „Ujság” két tagot, a Párt szintén — az ügyben teljesen semleges — másik két tagot delegálja közösen választandó elnök alatt.

Kötelezzük magunkat, hogy ennek a bíróságnak döntéséig a magunk részéről minden további vitát és a kérdésnek nyilvánosság előtti tárgyalását megszüntetjük. A dolog természete viszont azt követeli, hogy a döntés a lehető leggyorsabban megtörténjék és a nyilvánossággal közöltessék. Erre való tekintettel kérjük, méltóztassék azért annak gyors lefolytatásáról gondoskodni.

A „Brassói Lapok”-kal szemben az „Ujság”-nak sajtóbírói által kellene elégtételt szereznie, de speciális magyar érdekek tartjuk, hogy az ügyben érintett magasabb érdekek az általunk ajánlott módon tisztáztassanak. Amennyiben ajánlatunkat nem venné figyelembe az Országos Magyar Párt, természetesen fenntartjuk a jogot, hogy más uton szerezzünk elégtételt és úgy lapunk országosan elismert tekintélyét és becsületét, mint a kötelességbe tartozó munkatársak becsületét megvédelmezzük az ilyen és ezekhez hasonló, bárholon is jövő, minősíthetetlen hangu rágalmakkal szemben.

Mielőbbi szíves értesítésetek kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

az „Ujság” szerkesztősége nevében:
Szentimrei Jenő, Nyíró József.

Világosságot kérünk a Brassói Lapok és a Gyilkos perében!

Déváról küldötték be ezt a cikket, melyet az ottani közönség megnyilatkozásának kell tekintünk. Nobilis hangja és komoly okfejtése is megérdemlik a közlést, habár — nézetünk szerint — túlsúlyosan látja a pör kimenetelének következményeit. Mi azt hisszük, hogy a bizonyosság ebben az ügyben nem közöny, csak óvatosságot fog előidézni a közönség körében, sajtójának megválogatását illetően. Mi nagy győgyulási folyamatot várunk, ami ezentúl a magyar megnyilatkozásokat átgondoltabb és fegyelmezettebb mederbe fogja terelni.

Valóban mindenkit meglepett az az ítélet, amelyet a kolozsvári törvényszék a „Brassói Lapok” ellen hozott. A bíróság ugyanis a „Gyilkos” által felhozott vádakat beigazoltaknak találta és így a szerzőt: Győri Illés Istvánt, a „Gyilkos” szerkesztőjét felmentette, sőt a „Brassói Lapok” ellen külön eljárás megindítását is javasolta. A „Gyilkos” a „Brassói Lapok”-at azzal vádolta, hogy egyszerre élvez szubvenciót a magyar és a román kormánytól. A „Brassói Lapok” ezért sajtópert indított s azt most, legalább is egyelőre — elvesztette. Valóban azért megdöbbentő ez az ítélet, mert azt minden konkrét bizonyíték nélkül hozták. Ezért meg kell várnunk a felelősséget, meg kell várnunk a felsőbb fórum jogerős ítéletét.

Eltekintve attól, hogy nem tarjuk szerencsés gondolatnak a „Gyilkos” ellen való sajtópert abból a szempontból, hogy ilyen természetű ügyeket nem illemben magyar lapoknak nyilvános bíróság előtt tárgyalni, — egy kérdés ötlük fel agyunkban, egy nagy kérdőjelet látunk kisebbségi életünkben:

— Hát már egészen elveszték a meggyőződéses emberek: van-e még Erdélyben meggyőződéses magyar sajtó?

Mikor egyik öreg újságíróval közöltem a hírt, hogy a „Brassói Lapok” elvesztette a csatát a „Gyilkos”-sal szemben, egészen oda volt. Nem tudott szö-
hoz jutni. Azután ennyit mondott:

— Ezután már senkiért sem teszem tűzbe a kezemet.

Ismételjük, bár a bíróság pártatlanságában sem szabad kételkednünk, a magunk ítéletének végleges megformálásával, megvárjuk a felelősségi fórum dön-

tését. Annyit azonban már most le tudunk teljes biz-
tosággal szögezni, hogy a

a „Brassói Lapok” néha kétszínű játékot foly-
tatott. Egyrészt a magyarság martíriaként sze-
repelt, másrészt pedig a kormánynak akarta
felajánlani a lapot.

Mert tény, hogy meg volt a szándék arra, hogy a lapot eladják. Nem fontos az sem, hogy amint a „Brassói Lapok” bizonyították, nem volt az illetőknek felhatalmazásuk arra, hogy a lapot a kormánynak felkínálják. De, ha történetesen sikerült volna a milliós üzlet, biztosan megkötötték volna azt. Ez az üzlet a magyarság, az erdélyi magyarság bőrére ment volna, mert a „Brassói Lapok” az erdélyi magyarság „legjobb és legbátrabb hangja” orgánuma volt. A „Brassói Lapok” betűje szent volt előttünk, úgy hittünk benne, mint a szentírásban. És ki is merete volna megbántani? Senki sem emelte fel szavát ellene, hiszen mindenki azt hitte, hogy tiszta meggyőződéses politikát folytat, hogy valóban a kisebbségi lelket, vágyait és akaratot tolmácsolja. Most megcsorbitja ezt a nimbuszt az a körülmény, hogy el akarták adni a lapot: a magyarság lapját akarták eladni. E tény a kolozsvári „Ujság” nyomán írjuk meg, amelynek állításában nincsen jogunk kételkedni, bármennyire akarja is a „Brassói Lapok” „jászista” és emigráns jelzőivel a magyarság e valóban idealista organumát lehetetlenné tenni.

Azon van a hangsúly, hogy a magyarság lapját akarták eladni. Mert, ha egy lap megjelenik és számosan olvassák s ez a sok-sok ember mindennap várja azt a lapot, az a lap már nem üzleti vállalkozás és nemcsak annak a társaságnak a tulajdona, amely fenntartja, hanem és elsősorban azé a közönségé, amely olvassa. A közönség pedig, ilyen politikai természetű sajtóorganumoknál, bármennyire is romlott legyen, a mai világ elvárja, hogy meggyőződésből írják azt az újságot, elvárja, hogy annak emberei ugyanis érezzék, ahogy irnak. És különösen kisebbségi sorban, ahol olyan hatalmas nagy feladat ju-

tott a kisebbségi sajtó szerepének, kétszeresen meggyőződésből kellett volna és kell ma is írniok az újságoknak, mivel nemcsak újságot adnak vele a magyar közönség kezébe, hanem valósággal állampolgársági irányítót, iránytűt az új államhelyzetben. Ezt a kényszerű helyzetet, ezt a gyámoltalanságot pedig üzleti célra felhasználni, ismételjük, nem erkölcsös dolog.

Minden nép olyan kormányt érdemel meg, amilyen ő maga. Ennek a példájára azt is mondhatjuk, hogy minden nép olyan és minden csoport olyan sajtót érdemel meg, amilyen ő maga. Az erdélyi magyar közönség azonban nem volt meggyőződés nélküli, nem beszélt így és nem tett másképpen. Az erdélyi magyarság valóban gerincesen viselkedett az összeomlás alkalmával s talán tulhajtott önértetének köszönheti mai elnyomott helyzetét is. Ezért semmiféle indok nincsen arra, hogy meggyőződés nélküli sajtóorganumokat tápláljon és pártoljon, egyrésztől azért, mert anyagi lehetősége sincsen hozzá, más részről pedig azért, mert az a sajtó csak árt neki. Nem meggyőződéses sajtó egyáltalán nem tudja kifejezni vágyait és érzelmeit, nem tudja tolmácsolni akaratát. Ilyenre tehát nemhogy szüksége lenne, de sőt csak kárt okozna létezésével.

Alaposan megindokolt bírói döntést várunk ebben az ügyben a román bíróságtól is és különösen annak a megjegyzésnek a megváltoztatását és visszavonását, amely a „Brassói Lapok”-at a „Gyilkos”-sal egyszerre piszoknak, szennynek és szemétdombnak nevezte. Annak a megjegyzésnek, amely azt mondja, hogy a „Gyilkos” és a „Brassói Lapok” között ebben a tekintetben nincsen különbség. Mert tessék csak elhinni, nem olyan kicsi dologról van szó. Nem engedhetjük a „Brassói Lapok” nimbuszát megtépázlatni, mert azzal a saját fejünket vágjuk le. Nem elég itt megállnunk azzal, hogy az ember nem tud eligazodni ezeken a dolgokon és nem adok egyik lapra sem semmit. Nem olvasom a „Gyilkos”-t és nem olvasom a „Brassói Lapokat”. Különösen a „Brassói Lapok”-hoz egy kicsit, úgy hiszem mindnyájunknak közünk van.

Hányan repatriáltak

annak idején direkt a „Brassói Lapok”-ért és hányan nem tették le az esküt, amikor Szele Béla, a főszerkesztő Brassóban letette az esküt. Tessék megcáfolni azt a tényt, hogy akkor, amikor az eskü letétele ellen írtak, ugyanakkor a főszerkesztő letette az esküt és nagyon is lojálisan viselkedett. Ezt a vádat is az „Ujság” tudósítása nyomán írjuk meg és

elvárjuk a „Brassói Lapok”-tól, hogy meg is felel erre.

Bár, ismételjük, nem tartjuk véglegesnek az első fórum döntését és hinni szeretnénk, ha az tényleg nem állná meg a helyét, mégis szomorú szívvel kellett ezeket leszögeznünk. Itt mindnyájunknak hozzájárulása van ehhez. Nem ahhoz hogy innen vagy onnan kapott szubvenciót, mert az nem is olyan nagy dolog és talán el is lehet hallgatni, hanem ahhoz, hogy

a mi lapunkat el akarták adni és a mi bőrünkön
tisztességtelen üzletet akartak csinálni

és nem meggyőződésből is írtak. Mert, hogy többször írtak meggyőződésből, mint nem, azt most még elhisz-
szük.

Ugy tudjuk és ezt minden józan eszű ember be is ismeri, hogy a „Brassói Lapok” meg tudott élni a saját publicitásából is. Üzleti vállalkozás lehetett ugyan, mert minden újságvállalkozás egyúttal üzlet is, de éppen azért, mert kisebbségi szegény magyarok utolsó filléreiből tevődött össze, mert a szegény magyarok valóságos mentsvára volt és talán ma is az, nem lett volna szabad és egyáltalán nem szabad tisztességtelen utra térnie. Mihelyt nem tud megélni a kisebbség utolsó filléreiből, már nem való arra, hogy megjelenjék, mert az a kisebbség nem érdemli meg, hogy ilyen lapja legyen. Az pedig, hogy bármi eszközzel fent kell tartani a lapot, esetleg még talán azzal is, ha a kormány megveszi, sem nem erkölcsös dolog, sem nem megengedhető. A lapeladással valamelyest mindig a közönséget is eladják, a magyar kisebbségi közönséget pedig eladni nem tartjuk megengedhető dolognak, bármilyen jó üzletnek is kinálkozzék. Ha pedig a kiadók akarták volna, akkor a szerkesztőknek kellett volna ellenállaniok, mert bármennyire is pénzért csinálják mindenütt az újságot, mindig a szerkesztő felel érte és mindig a szerkesztő irányítja. Aki a maga erkölcsi ellenére irányít lapot, aki a maga erkölcsi meggyőződésével ellentétben, vagy csak üzleti érdekből vall elveket vagy ír annak érdekében, az nem újságíró és különösen a mi helyzetünkben nem az, ahol a megnehezedett idők úgy a vállunkra nyomultak.

Ugy tudjuk, hogy Paál Árpád Székelyudvar-

helyen volt alispán az impérium átvételekor és akkor még hadbírósg előtt is bizonyosságot tett a megértésről és igaz, ideális magyarságáról.

Azóta való megváltozásában nem hiszünk és nem is tudunk hinni, mert szereplése egyáltalában nem nyújt támpontot erre nézve. Éppen ezért csodálkozunk a „Brassói Lapok” kiszólásán, amelyben jászistának és emigránsnak s aljas célúnak titulálja Paál Árpád és Zágony István lapját. Ez se csak a két lap ügye, hanem egy kicsit a mindnyájunké, és nem akarjuk hinni, amit a „Brassói Lapok” sejtet, hogy az „Ujság” üzletérdekből irt a perrel kapcsolatosan ellene. Nem akarjuk elhinni, mert ha ez így van és tényleg bebizonyul, akkor az „Ujság” is csak arra polcra kerül, ahol a „Gyilkos” van és ahova a román bíróság e perrel kapcsolatban most a „Brassói Lapokat” állította.

Szomorú volna, ha már nem lehetne meggyőződésből irni Erdélyben és ne volna meggyőződéses sajtóorganumunk. Az „Ujság” pedig még a napokban is annak titulálta magát, amikor a nagyváradi nyomdásztrájk volt, azt mondván, hogy nem tisztán üzleti vállalkozás. Ez alatt valószínűleg azt értette, hogy egy kicsit az olvasóival is, illetőleg a saját meggyőződésével is törődik és nem hajlandó annak segíteni, akinek igazában nem hisz, vagy akinek véleményét nem látja igazságosnak.

A „Gyilkos” és a „Brassói Lapok” pere így nemcsak a két újságnak a pere, de az egész erdélyi magyarságé, szemben a sajtóval.

El kell dölnie annak, hogy tényleg el akarták adni a bőrünket és tisztán csak üzleti vállalkozás volt az egész vagy valóban meggyőződésből irták le minden sorukat. Itt nem enyhítő körülmény még az sem, hogy használt mégis a magyarságnak. Nem enyhítő körülmény azért, mert az üzleti haszon mégis csak nagyobb volt, mint az a haszon, amit a magyarság érdekében végzett. És ez a munka most nemcsak a magyarság szemében lesz semmis és válik illuzóriussá, hanem a kormány szemében is, amely egyáltalán nem fogja komolyan venni a „Brassói Lapokat”. Mondhatni azt is ugyan, hogy a kormány is hozzájárult ehhez a hecchez, hogy így fejezzük ki magunkat, azért, hogy a magyarság „legbátrabb s legszókimondóbb” lapjától eltérítse s így az egészben tendenciát is lehetne látni, mégis azt hisszük, hogy az igazságos ítélet mindent tisztáz s így, ha a „Brassói Lapok” mindenütt tiszta vizet töltött a pohárba, meg fogja kapni a maga igazságos ítéletét.

Az erdélyi magyarság egy részének szent felfogása, meggyőződése, egész nemzeti jellemébe vetett hite török össze, ha „Brassói Lapok” alul marad a perben. Egész erkölcsi súlya, hangjának ereje, amely akkor a meggyőződéstől harsogott, vész el a semmiségbe. De elvész az erdélyi magyarság lelkéből is az erő, mert az ilyen nagy csalódás föltétlenül újabb és veszélyesebb közömbösségbe döntene. Ez hozzájárulna ahhoz, hogy a sajtót a magyarság egyáltalán ne pártolja, nem tudván természetesen, hogy melyik ir meggyőződésből és melyik ir pénzért. Ez katasztrófálisan hatna a most művelődő tömegekre, parasztágunkra, székelységünkre és mindazon népelemekre, amelyek a „Brassói Lapok”-nak a szavát eddig szentnek vették.

Nem kicsiségről van tehát szó: „Brassói Lapok”, „Gyilkos” és „Ujság”. Az erdélyi magyarság tisztán kíván látni ebben a perben és elvárja, hogy ne csapják be ismét, hanem a tiszta szinzigazságot derítsék ki. Legyünk ám egy álommal szegényebbek, de legalább tudjunk megkülönböztetni egymástól üzletet és meggyőződést.

tudjuk megkülönböztetni egymástól a pénzt és a lelket.

Nagyon szomorú volna, ha közömbösségről kellene beszélnünk és arról számolnunk, hogy lehurrogásról lehet szó, ott, ahol ezt a kérdést megbolygatják. Mert ismételnünk, nem a magunk érdekében írjuk a sorokat, hiszen minket igazán senkise vádolhat meg az előnyserzésessel, mert arra egyáltalán nincsen módunk, hanem tisztán meggyőződésünk, szívünk és lelkünk szerint teszünk, amikor e kérdést előterjesztjük, amikor ezen igazán nem kíváncsiak a sorokat nyilvánosságra hozzuk. Csodálkozunk már előre azon a felfogáson, amely vakon bizik még most is és nem kívánja a tiszta igazság kiderítését.

Nem elégszünk meg azzal, hogy csak egy újságnak hiszünk, amikor ennek az újságnak a hitelét megtámadták. És pláne nem most, amikor két újságot támadtak meg. A Brassói Lapokat és az Ujságot. Itt világosság kell, mert másképpen az erdélyi magyar sajtó veszt el a talaját. Mert ott, ahol a közönség nem tud eligazodni, senkise kívánhatja, hogy sajtó- és irodalompartolás legyen.

Világosságot kérünk tehát, éselvárjuk, különösen az „Ujság”-tól, hogy minden mellékcéltól mentem, a tiszta igazsággal fogja megismertetni Erdély magyar közönségét.

Déva, 1925 július eleje. Kovács Károly.

A Magyar Párt értekezlete az érettségi vizsgákról

Uj érettségi javaslatot dolgoznak ki

— Az Ujság tudósítójától. —

A Magyar Párt kulturbizottsága tegnap értekezletet tartott Várady Aurél dr. alelnök vezetésével, amelyen tárgyalás alá vették a lefolyt érettségi vizsgálatok eredményeit és ezzel kapcsolatosan három kérdést vitattak meg:

1. Mik lehetnek az okai ennek a vizsgák történetében páratlan eredménynek?

2. Mi lenne a legmegfelelőbb segítség?

3. A konkrét eredményekre való tekintettel, mi a Magyar Párt teendője?

A kérdésekre a felelet a következő volt:

— Az érettségi tragédiának egyik oka az volt, hogy az a miniszteri utasítás, amelyet a törvény szerint legkésőbb április elsejéig kellett volna kibocsátani s amely a vizsgálati tárgyakat és egyéb erre vonatkozó szabályokat volt hivatva részletesen ismertetni, a késői kibocsátás alatt csak május 8-ika körül érkezett meg a legtöbb iskolához. Így mindössze hat hét állott rendelkezésre ahhoz, hogy az eddigi tanrendszertől és az aszerint feladandó tananyagot merőben eltérő alapos felépülő végrehajtási utasításhoz idomítsák az egyes tantestületek a maguk tanítási rendjét és módszerét. Különösen nagy nehézséget okozott ez a földrajznál, a kémiánál, mert ezek a tárgyak annakelőtte nem voltak érettségi tárgyak. A tanulók 3—4 évvel ezelőtt foglalkoztak ezekkel a tantárgyakkal és akkor sem a ma megkívánt mértékben.

A tragikus eredmények második oka a vizsgálatok rendszere és lefolyása volt. Ha nem is vádolja az értekezlet pártoskodással a bizottságokat, akkor is kénytelen leszögezni a következőket:

— A kérdéseket olyan gyors egymásutánban tették fel, minden figyelem nélkül arra, hogy a tanulók mindenirásbeli készség mellett is nyelvi nehézségekkel küzdenek, hogy a teljesen ismeretlen bizottság

előt önkéntelenül fellépő lelki indiszpozíciót tekintetbe véve alig volt lehető hibátlan, nyugodt felelet adni.

— A nyelvi nehézség mint politikai sérelem is jelentkezett abban a pedagógiai abszurdumban, hogy a bizottságnak sok tagja egyetlenegy szót sem tudott magyarul s a kérdéseket és feleleteket tolmácsok fordítottak. Ilyen vizsga még soha, sehol nem volt és nem is lesz.

Fgyelemre méltó az akörlömény, hogy a bizottságoknak idegessége a román tannyelvi állami iskolák egy részénél is megmutatta a maga sajátosan előnytellem hatását. Csak innen magyarázható az a tény, hogy míg a kolozsvári Baritú és Regina Maria intézetek növendékei, akik saját tanáraik előtt vizsgáztak, legnagyobb részben kitünően érettségiztek, addig a naszöldi, dési, besztercei állami iskolák tanulói már csak 30 százalékos bukással tudták meguszni a vizgát.

Az értekezlet ezután egyhanguan lezögezte, hogy kívánatos volna egy új érettség-törvény, illetve egy azzal életrekelő rendszer megteremtése.

Elhatározták, hogy a Magyar Párt javaslatot dolgoztat ki, amelyben az érettségi vizsgát, mint a középiskolai tanulmányok természetes betetőzését be fagják vezetni a középiskolai oktatás rendjébe. Ez a javaslat a maiál tökéletesebb lesz és megteremti a lehetőségét, hogy a kiebbségi iskolák saját nemzetiségi kulturájukat megfelelő mértékben tekintetbe vehessék. A pedagógiai követelmények mellett több szükséglet merült fel. Így többek között az is, hogy a kormány lássa be a vizsgák mai rendszerének képtelenségét és orvosolja e sérelmes intézkedéseket s tegye lehetővé, hogy a vizsgák a szülők és a tanulók különöesebb anyagi megterhelése nélkül ismételtessenek meg.

Végül az értekezlet foglalkozott Anghelescu közoktatásügyi miniszternek azzal a nyilatkozatával, amely az érettségi vizsgák eredményét kedvezőnek ítéli.

ELCSAPTÁK A NAGYKAPUSIAK TANÍTÓJÁT

— Az Ujság tudósítójától. —

(Kolozsvár.) Mintegy másfél évvel ezelőtt történt meg előbbször, hogy a kulturfölnyének tudatában magtalan álmoságba szédült Város: ez a lomha Kolozsvár, különös látogatókat fogadott a művészet szérűjén. Eleintén megdörzsölte a szemét, később jóindulatosan mosolygott, aztán felébredt s kerekre tágtt szemekkel csodálkozott el a különös jelenségen. A Falu, a nap-sugártól, kalászosapdosástól józan, óriássá nőtt falu: Nagykapus, kihuzta oszmáját a sáros borzadából, kiöltöztött csinosan, ahogy látogatóba illik s bekopogtatott a város szíve-ajtáján.

— Van valami a lelkem fenekén, valami régi, ösztönösen élő csudavalami, szeretném nektek megmutatni — volt az „Adjon Isten”.

— Pazar színek, különös ritmus, megdöb-bentő öserő, káprázik tőle a szemünk és szilajabban ver a szívünk — volt a „Fogadj Isten”.

Es a lomha város felemelte a homlokát, frissen bokázott ereiben a vér azon az estén, mert a „Falurossza” naiv meséje a naiv deklamáláson keresztül közelhozta egymáshoz őket: a falut és a várost. Sohasem éreztem annyira hátam mögött az otthagyt falut, mint akkor és bizonyára sohasem érezte jobban a város, hogy ott vagyunk mind, velük vagyunk egyek a törtetésben és haldoklásban, velük, akik a Naptól és a hazai földtől kérnek mindig megújuló erőt barna ökleikbe.

Iskolaigazgató: színészdirektor

Nagyon kevés embernek ötlött a fejébe akkor, hogy ki is ösztökelte Nagykapust erre a látogatásra. Mert a falunak sok dolga van, pirkadástól esteledésig izmaiban lüktet a szíve s ha dalol, magának dalol, sóhajtaival a vetéseket simogatja magasabbra, de nem szívesen mutogatja magát. Kellott lennie valakinek, aki rájuk beszélt az ünnepi gunyát, szájukba adta a nótát és megnyitotta a szívüket a város felé. Ez valaki volt Albert Mihály, a nagykapusi állami iskola igazgató tanítója. Székelyföldről származott valahogyan e „tatar-maradékok” közé (ő mondta így) és maga sem tudta, hogy honnan szerezte ezt a gondolatot: találkozóra vinni a várost és falut. Talán az örök tenni,

cselekedni vágyás, az élni akarás hajszája, aminek elszakasztotta fonálát a lába elé került másvilág. Mert Albert Mihály igazgató tanító volt, de hivatását nem gyakorolhatta. Hiányzott hozzá a nyelvtudás és a készség is, mertha az meg lett volna, tanulni kezd s konok székely oponyája megnyílik valahogyan a román szavak előtt. Nem mert erre vállalkozni. Ravasz székely fufanggal románul tudó helyettest fogadott maga helyett, aki vezette az iskolát, ő maga pedig nyitogatni kezdte a lelakatolt falusiak szívét, szemük elé tárta, amit bennük talált s biztatta őket jószóval, hogy érdemes ezekkel másoknak is eldicsekedni. Így alakította meg a nagykapusi falusi kulturegyesületet, szervezett meg egy turnézó falusi szintársulatot és így lett belőle — *címzetes iskolaigazgató és tényleges színészdirektor*. Megjárta társulatával Erdély nagyobb városait és tervbe vette a budapesti látogatást is. Végül már nagyon merész lett Albert Mihály fantáziája: Amerikába készült kivinni a társulatát.

Már csak színészdirektor

Szegény Albert Mihály, most már akadálytalanul dolgozhatik nagy terve kivitelén. Azt hozza hírül a posta, hogy a tanfelügyelőség megunt az amatőr igazgatóskodást s fel-függesztette állásától. Albert Mihály, így elesett biztos kenyérétől, többet nem csepegtetheti, ha akarja sem, apró gyermekfejekbe a műveltség alapelemeit. Az is lehet, hogy nyomoruságba jut, mert családós ember asztalára nagy kötelesség a biztos kenyér. Kemény székely koponyájában nehéz gondokat fog halomra termelni, mert színészdirektornak lenni se kővér pecsenye. Mégis, nem nagyon aggódok érte, mert Albert Mihály elesapott igazgató-tanítónak kijelölt utja van, amelyen elindult s amelyen oélhoz is ér, mert homloka tövén együttlakik a székely találékonyság és a szívós akarat. Segitse az Isten.

Kacsó Sándor.

— Az Ujság marosvásárhelyi szerkesztősége és kiadóhivatala: Fűtér 35. szám alatt van, Előfizetéseket, hirdetéseket fölvesz, reklamációkat elintéz.

Pedagógiai észrevételek az érettségiről

Molnár Károly, a Bethlen-kollégium gimnáziumának volt kiváló igazgatójától kaptuk ez alábbi, gyakorlati szempontból figyelemreméltó cikket.

Olvasom, hogy a közoktatásügyi miniszter ur nagyon meg van elégedve az érettségi vizsgálatokon történt szelekcióival.

Az új érettségi vizsgálat bevezetése jelenthet ugyan fejlődést közoktatásunkban, de ez a fejlődés a remélt, de be nem következett siker nélkül, mondhatni értéktelen. A megejtett, tulajdonképpen szigorú szelekció, melynek nem lett volna szabad megtörténnie éppen az új törvény első alkalmazásakor, midőn sem a tanári testület, sem a tanulók nem voltak idejében tájékoztatva a vizsgálati tananyag és kérdések felől, nem kelthet meglepetést és örömet sem azokban a tanulóknak, akik éjtelnapot összetéve, megfeszített erővel készültek a vizsgálatra, sem a szülőknél, sem a vizsgálóbizottsági tagoknál. Ahol pedig a szorgalmas, becsületes munka után nincs kellő siker, ott meglepedésről és örömről szó nem lehet és ahol nincs meglepedés és öröm, ott a fejlődés, a haladás kétséget szenved.

A balázsfalvi bizottság, mely az ifjak készségét, számot vetve a gátló körülményekkel, a saját jóindulatának hozzáadásával mérlegelte és állapította meg az eredményt, érezhet meglepedést és lelki megnyugvást, de a kolozsvári „katasztrófa” nem válthatott ki örömet az igen tisztelt bizottság lelkéből, melynek kíváncsi jóindulatát bizonyára béklyóba szorította a szigorú törvény és utasítás.

Nem! Ennek a kegyetlen szelekciónak nem lett volna szabad megtörténnie. A kiválasztási eljárás elsősorban az egyes osztályokban alkalmazandó, amint hogy alkalmaztatnak is kisebb-nagyobb mértékben, de különösen kétszer szükséges nagyobb szelekciót tartani a középiskolai tanulás ideje alatt, a IV. és VI. osztályokban.

A negyedik osztályból való kiválasztást célozza a jövő iskolai év elején alkalmazandó felvételi vizsgálat. A kiválasztásnak ez a módja azonban, véleményem szerint, már higiéniai szempontból sem helyes, mert megfosztja a tanulókat a pihenésre, üdülésre és új testi erő szerzésére szánt nyári szünetről. A szeptemberi felvételi vizsgálat helyett visszakövetelendőnek vélem az évvégi, vagy az ugynevezett abszolváló vizsgálatot.

A második, szigorúbb szelekciót a hatodik osztályban kell alkalmazni, amint ez pl. a nagyenyedi ref. főgimnáziumban a lefolyt iskolai év végén is megtörtént, amennyiben husz tanuló közül kettő utasítottatott ismétlővizsgálatra, hat pedig javítóvizsgálatra. A javítóvizsgálatok aztán általában ne legyenek kegyelmi vizsgálatok!

Ilyen eljárással és a kellő ismeretek további megszerzésének biztosításával, az érettségi vizsgálatok bizonyára más képet fognak nyújtani.

Az érettség és a felsőbb tanulmányokra való alkalmasság megítélésére azonban kevesebb tantárgy is elegendő, mint ahány a mostani érettségi vizsgálaton szerepelt; tehát az érettségi vizsgálatok tantárgyainak számát apasztania kell annak, aki az új érettségi törvényt revideálni fogja.

Erre vonatkozólag röviden a következőkre szorítkozom:

200 lejárt

rendelje meg azonnal a Siroccónál a sorsjegyet, mellyel megnyerheti a kolozsvári Torda-ut!

emeletes villát,

mely tehermentesen azonnal a szerencsés nyárra lesz bekebelezve. Nem csak tehermentes, de tíz évig adó- és rekvirálásmentes. Évi jövedelme 120.000 lej. Ingatlan sorsolást

[soha többé

a miniszter tanács nem engedélyez. Ez tehát az utolsó alkalom arra, hogy poton befektetéssel vagyonhoz juthasson. Sorsjegyet csupán f. hó 28-ig vehet vidéken, Kolozsváron folyó hó 28-ig. Azonnal

nem vehet

sorsjegyet abból a már csak a nyilvános hatóságok jelenlétében megtartandó húzás következik a

Városházán

f. hó 29-én délután, az 5. sz. teremben. Sorsjegyek mindenütt kaphatók, vagy 20850 lej előzetes befizetése ellenében postán is megrendelhetők a főbizományos Sirocco vállalatnál Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 14. szám.

A román kultúra és a művelt román honpolgár szempontjából szükséges első sorban a román nyelv és irodalom s a román nemzet történelmének ismerete s ezzel kapcsolatban Románia földrajza, illetve földrajzi vonatkozások; az érettség, illetve szellemi képesség megítélésére szerepeljen az érettségi vizsgálaton még egy nyelv, az uralkodó latin nyelv, a mennyiségstan és természettan; a mindennapi, gyakorlati élet szempontjából, tehát praktikus szempontból az alkotmánytan. Törleendő volna tehát az érettségi vizsgálat anyagából a természetrajz és a francia nyelv, az utóbbi azért, mert az előbbi két nyelv elegendő a nyelvtudás és nyelvtudás megítélésére szempontjából.

Jobb eredmény felmutathatása végett okvetlen szükséges, hogy a tanulóknak tudomásuk legyen a szóbeli érettségi vizsgálati kér-

désekről. Ezért közölni kellene ezeket minden iskolai év elején a liceumi igazgatóságokkal, sőt jó lenne, ha már most a szeptemberi vizsgálat kérdéseit is ismernék a szerencsétlenül elbuktatott tanulók.

Az, akinek nem sikerül az első vizsgálata, a második vizsgálaton csak abból a tárgyból, illetve tárgyakból legyen köteles felelni, amelyből, illetve a melyekből a követelményeknek nem felelt meg, mert az egészségi szempont azt kívánja, hogy ne vekszáltassék újra a tanuló olyan tárgyból is, amelyből már kielégítő feleletet adott.

Ajánlom e megjegyzésemet az illetékes tanügyi hatóságok és revideálást kívánó iskola-fentartók szíves figyelmébe.

Nagyenyed, 1925 július 14-én.

Molnár Károly

Kosztka Istvánné és Valérián ezredes vérbefult regénye

Kosztka István a féltékenység áldozata. Pillanatfelvételek a budapesti főtárgyaláson

— Az Ujság budapesti tudósítójától —

(Budapest.) A színes életnek is vannak szürke drámái. Valahol megindul egy kis kavics és valakit eltemet a lavina. Kosztka István pénzügyi főtanácsos kisfiának csacska, néhány szavára indult el azon az uton, mely félig örülden a gyilkosok börtönéig vitte s féltékenysége nek áldozata, a dalás huszárezredes, üres szívarszipkával zuhant el a Rökk-Szilárd ucca kövezetén. Elgurult szivarja még pislogott a sötétben, melybe egyszerre zuhant három revolverlövésre három emberi sors végzetes, lelki-tragédiája.

A féltékenység...

Viharosnak is lehetne nevezni a pénzügyi főtanácsos házasságát. A neuraszténias férj féltő szeretettel fűzte magához kalandoshajlamu asszonyát, kinek természete miatt már többször felvetődött közöttük a válás gondolata. Most midőn bírál előtt megszólalt a vádlott, mintha lefokozódnék az a szövénység, amely körüllegte ezt a szerelmi drámát. A fáradt, idegbeteg férj egy végzetes estén hazament a hivatalból. Kisfia, mint rendesen, hozzászaladt:

— Apuskám, sugok valamit. Kosztka István pénzügyi főtanácsos tekintete megakadt a kardon, mely oly gyakran függött az előszobában. Vajjon most is a feleségénél van? Asszonykacagás volt reá a válasz a zárt ajtó mögül.

— Nos? — simogatta meg a gyermek fejét.

— Az ezredes bácsi megcsókolta anyuskát...

Ugy bizony...

Valami döbrent, valami felnyíllalt. Hiába fogadta Valérián ezredes becsületszavára, hogy mindez lehetetlen hazugság és mindaddig, míg maga meg nem győződik róla, kerülni fogja házukat: az asszonykacagás ott égett a férj füleiben. Aztán, nyugtalan és bizonytalan hetek után valaki besugta: felesége és Valérián együtt kettesben mentek haza egy alkonyaton, — kocsin.

A féltékenység pszichológiája: apró jelek következtetése. Igaz ugyan, hogy az ezredes feleséges ember, házasetük kifogástalan: de hátha, mégis? Az asszony válni akart, de megesküdött: barátságánál nincs semmi több köztük. Meg is egyeztek abban, hogy visszaköltözik szüleitől újra férjéhez, a konyhaedények ügyét is megbeszélték, aztán Kosztka sajgó idegekkel hazament.

— A naceságos urat egy nacesága kétszer is kereste telefonon...

— Miért? — nyílt be újra a fogékony idegrendszer. És egy cselédleány szavaival megindult a dráma.

A végzetes telefonbeszélgetés

— Halló!

A pesti telefon vonal. A tanácsos urat egyszerűen „belekapsolják” egy beszélgetésbe. Monoton zsongás közepette egy nagyon is ismerős hang, a várva várt Bizonyosság:

— ... Minden marad a régiben. Senki sem fog semmit megindni!

— ... De, édes Istenem; csacsóság az egész! Hogy velem többé nem találkozhatik...

... A hang, ez a hang! És a hang hordozása! Találkozó, újabb találka a Ludovikánál...

— ... És miért nem? Jöjjön, jöjjön kedves, hiszen...

... Valami megbomlott. Telefon, szoba,

minden megindult. A zsebórája eltörött, amint kapkodva öltözött fel Kosztka István. Amint itt, a bíróság előtt hangtalan sápadtságában, monoton egyformasággal idézi a szavakat, egy letrött rongcs ez az ember. Csak annyira emlékszik, hogy a Rökk Szilárd-uccában váratlanul találkozott a gyűlölt vetélytárral.

— Nem tartottad meg a becsületszavad!

... Aztán minden felfordult és minden összefutott. Így történt Valérián ezredes halála.

A tanúk

Ezzel befejezi vallomását első részét Kosztka István és megkezdődtek a tanúkihallgatások. Valérián özvegye mély gyászban, aztán Valérián barátai, ismerősei, magasrangú katonatisztek, majd a vádlott barátai és tisztviselői.

Az özvegy Kosztkaékról beszél: férje gyakran említette neki, hogy Kosztka rosszul bánt a feleségével, reddkivül féltékeny és erőszakos. Következnek az újabb tanuvallomások. Riedl Miklós altábornagy azt mondja Valériánról, hogy a nővel szemben mindig szeretett érvényesülni, mint jókedvű udvarló és általában minden csinos asszonynak udvarolt. Rózsaffy Andor huszárezredes szerint Valérián a lovagias gondolkodás igazi megtestesülése volt. Kosztka barátai, Mattenczoith János báró, vitéz Uhlyarik Béla miniszteri titkár, Nyíri Károly miniszteri tisztviselő, a féltékeny férj felzaklatottságáról, deprimáltságáról és elkeseredettségéről vallanak. Elek Lajos alezredes elmondja, hogy egy alkalommal Valérián a Svábhegyre kirándult egy asszony kedvéért. Kiss Béla százados szigorú kritikát mond Kosztka jelleméről. Beképzelt, anyagi embernek ismeri, aki nagyon szívesen szereti magát hősnak, oroszánvadásznak feltüntetni.

Valaki hiányzik itt, a tárgyalóteremben. Az asszony. Kosztkáné, aki megtagadta vallomását. A férj, a tettes és százszoros áldozat, sápadtan, remegve ül a vádlottak padján. Ez az igazi Bizonyosság: most hagyta el őt a felesége.

Az ítélet

Felföldi Elemér ügyész hosszasan okolja meg a szándékos emberölés vádját. Becsületszóra, egy ezredes becsületszavára apellál, paragrafusokat idéz. A bíróság Kosztka István pénzügyi főtanácsost 4 évi fegyházra ítéli el, melyből kilenc hónap vizsgálati fogságot kitöltöttnek minősít... Mindez messze, nagyon messze van. Kosztka István pénzügyi főtanácsos csak ül, maga elé néz és hallgat kietlen, végzetes bizonytalanságában.

B. A.

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO,
VÁSZON RUHÁK

NEUMANN M.
CÉGNÉL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

UJSÁG

Százezrekbe kerül a pótérettségi

Az a kulturális és politikai veszteség, amit az érettségivel zúdítottak a magyar kisebbségre, rendkívül nagy pénzbeli áldozatokat is követel. Mi nem mondjuk, hogy a buktatások arányszámát a vizsgadíjnak ez a rendszere növelhette, mi egyáltalában nem térünk ki ezuttal a már sokat ismertett politikai jelentőségre. Csak néhány számot akarunk ismertetni, számokat, amelyek momentán kötelezettségeket kell hogy ébresszenek a lelkekben.

Minden érettségire jelentkező diáknak 300 lej vizsgadíjat kellett lefizetnie. Az elbuktatott diáknak az ismétlésnél mindig négyszáz lejjel többet kell fizetnie. Az eddigi adatok szerint 423 diák készül a pótérettségi, ami a nagy részben gyenge anyagi körülmények között levő szülőknek

több mint félmillió lej újabb költséget jelent.

Erdélyi diákjainak pedig alig tíz százaléka származik olyan szülőktől, akiknek a pótérettségi díja újabb, de nem elviselhetetlen megterhelést jelent. A nagyjából részben nyomorúsággal terhelt kisiparosok, a föld igáját keservesen húzó harisnyás kisgazdák gyermekeiből került össze, akik az áhitott tudomány és emelkedőbb életpálya kergetésében töméredek testvéreik szájától vonták el a karaj kenyér felét s szüleik fáradságának súlyosbításával érték el pályájuk kapujáig: az érettségi vizsgáig. Egyszer kiszorította minden szegény ember az érettségi díját, de másodszor már talán harag és könnyek gáncsolják el a kötelessé 1200 lejt, mert vajjon nem lesz-e ez is hiábavaló?

Ezt a kétkedést és elkeseredett megállást kell megelőznie a magyar társadalomnak.

Az érettségi vizsgáig egyszer eljutott, de a rendszer könyörtelen szűrtökön hajótörést szenvedett gyermeklelkének nem szabad elsüllyedniök a méltatlankodás könnyeiben. Valamennyien hivatottak a jövő magyar társadalom erős oszlopaivá izmosodni — nagyon erőssé a megpróbáltatásokon keresztül — és valamennyinek meg kell kísérelnie a pótérettségi letévesztését. Anyagi szempontból itt nem lehetnek akadályok. Az Újság már megtette a kezdő lépéseket ebben az irányban és a magyar társadalom — ha nem alszik s ha lelkében még megdöbben a veszélyek elleni küzdés csodákat teremtő öntudata — nem fogja merev szívvel és ölvetett lusta kezekkel visszautasítani magától ezt a nagyszerű kezdeményezést. Szívvel és öntudatos lelkesedéssel fogjuk lebírni azokat az akadályokat, amiket Anghiescu miniszter öntudatos szívtelenséggel fiaink elébe állított. Minapi számunkban már megmutattuk a segítség egyik útját nagy vonásokban. A terv részletes kidolgozásáról közelebbről fogunk beszámolni.

Itt írjuk meg, hogy „akciónkra megmozdult — mint már annyiszor — az erdélyi magyarság áldozatkészsége. Új előfizetők jelentkeznek, sokan, akik eddig példányonként vették a lapot és külön is kiemelik, hogy ez hozzájárulás akar lenni a szegény diákok vizsgapénzéhez. Dr. Mék Endre Sepsiszentgyörgyről előfizetési díján felül 200 lejt küldött be, alapunkhoz való csatlakozás végett.

Nem hagyták jóvá a villany egységárának emelését. Tegnap bizonyára téves információk alapján egyik kolozsvári lap azt írta, hogy a kormány a kolozsvári villany egységárának hatvanhat százalékos emelését jóváhagyta. Mint illetékes helyről értesültünk, ez a híresztelés nagyon korai, mert az egységár-emelés ellen beadott felelővétel a tanács csak a napokban terjesztette fel a kormányhoz s így az ügyben még döntés nincs. A tanács sem kapott erről semmi értesítést s a híresztelés a villamosmű egyik érdekelt tisztviselőjétől ered.

Zárt ajtók az igazságügyi palotában. Az igazságszolgáltatás gyorsításáról szóló törvény értelmében a tegnapi napon új rend lépett életbe. Az eddigi szokástól eltérően, ugyanis az egyes bíról hivatalok, sőt maguk a bírók is csak reggel 7 órától 10 óráig adhatnak információkat. Az új rendelkezésnek az a célja, hogy kezelő tisztviselőket a közönség és az ügyvédek a hivatalos órák alatt ne zavarják.

Zeneszó mellett rabolnak tovább Tomescu és Munteanu

Kléheztetéssel próbálják kézrekeríteni őket

(Bukarest.) Tomescu és Munteanu rablóvezérek viselt dolgaival kezdenek megtenni a bukaresti lapok. Viselkedésük kezd már a humor mesgyéjén járni. Nemrégiben írtuk meg, hogy egy merész rajtaütéssel, ékes szónoklatok közepette, kiraboltak egy fürdőzni indult társaságot. Az áldozatok között volt Mihailahe parasztpárti vezér is, aki a fosztogatás részleteiről utóbb cikkekben számolt be. Természetes, hogy a vakmerő rablók kézrekerítésére mindent elkövettek a hatóságok. Egész csendőrszázadokat vezényeltek ki, amelyek erős kordont vontak a banditák vélt rejtekhelye körül s már küldték a hivatalos jelentéseket, hogy nyomában vannak a menekülő bandának és elfogatásuk csak napok, esetleg órák kérdése.

Most kezdődik aztán a dolog humoros része. Amíg ugyanis az üldöző csendőrszázadok elővigyázatos taktikával fonták szorosabbra a gyűrűt Tomescuék körül, addig a két bandita az üldözők háta mögött fényes nappal és zeneszó mellett rabolt ki egy földbirtokost. A nem mindennapi esetről a következőkben számol be tudósítónk:

Tomescu és Munteanu, az üldözött rabló-

Nyaral a király. Bukarestből táviratozzák: Párisi jelentés szerint Ferdinánd király eredményesen folytatja fürdőkurját. Egészsége napról-napra javul.

Automobilt vásárol a város. Kolozsvár költségvetése államháztartási deficitet mutat, a legsürgősebb kiadásait sem tudja rendezni, csak most határozta el, hogy huszmillió kölcsönt fog a kolozsvári pénzügyi intézménnyel felvenni. Ilyen körülmények között teljesen érthetetlen a városi tanácsnak az az elhatározása, hogy kivételes alkalmakra luxusautomobilt akar vásárolni. Egész sereg sürgős és égető kérdés vár most megoldásra: az utcák tisztántartása, a külvárosoknak víz és villanyvezetékekkel való ellátása, a tisztviselők rendszeres fizetése és még egy sereg olyan fontos ügy, amelynek megoldása elmaradhatatlan. Ha majd ezeket mind elintézik, ha a költségvetés egyensúlyra helyreáll, akkor talán majd lehet autót vásárolni is gondolni. Addig azonban sok víz fog lefolyni a Szamoson.

Papp tábornok vallomása a fogarasi pör marosvásárhelyi tárgyalásán. Jelentette az „Újság”, hogy a marosvásárhelyi ítélőtábla a keddi tárgyaláson felmentette Taglich Samu dr. fogarasi ügyvédet, kit a brassói törvényszék tízenkét évi fegyházra ítelt az 1916. évi hadállapot idejéből emelt vád miatt. Papp Danila tábornokot mint szakértőt hallgatta ki a tábla büntetőtanácsa. Fogaras 1916-i kiürítésekor az történt, hogy Sikorszky Zsigmond csendőrnagy, harc-téri különítményparancsnok kivégeztetett egy fogarasi ügyvédet, akit a kiürített területől hátraküldöttek, de kíséretől megszökött, titokban egy szénászekérbe elbujva, visszatért a rajvonallhoz, a rajvonalon keresztüljutott s akkor fogták el, amikor a romániai csapat rajvonallához akart átjutni. Elfogatásakor más nevet és más foglalkozást mondott be, nem a sajátját. Sikorszky elrettentő példaként kivégeztette. Papp tábornok, hadtestparancsnok a háború alatt szintén volt ilyen, a fogarasnál nagyobb különítménynek parancsnoka, mint ezredes és mint brigádéros. Az ítélőtábla tanácsa arra nézve kért felvilágosításokat a tábornoktól, hogy ilyen esetben a hadijogi alapján és a monarchia volt hadseregének parancsnoki értelmében hogyan kellett és hogyan járhatott el egy különítményparancsnok. A tábornok véleménye szerint a rajvonalon túl elfogott ügyvéd sorsa menthetetlen volt abban a pillanatban, amikor elfogták, a bíróság által felvett tényállás szerint. A kivégzéseket elrettentő példa gyanánt az in flagranti elfogottakkal szemben azonnali főbelővéssel is alkalmazni szokták. A táblai tanács a tábornok felvilágosításai után hozta meg a felmentő ítéletet Taglich Samu dr. számára, azzal az indokolással, hogy különben sem volt semmilyen körülményből igazolható, hogy a különítményparancsnokot befolyásolhatta volna.

A drótnélküli telefon Romániában. A parlament — mint ismeretes — megszavazta a romániai rádiótörvényt s így a közeljövőben Románia is bekapcsolódik a nemzetközi rádióforgalomba. Erre való tekintettel a közép-európai rádióamatörök hivatalos lapja, a bécsi „Radio-Welt” szerkesztőséget létesített Oradea-Mare—Nagyváradon s felkéri a romániai rádióamatöröket, továbbá mindazokat, akik a rádió ügye iránt általában érdeklődnek, hogy címüket sürgősen közöljék Faragó Rezső szerkesztővel Oradea-Mare, Boulevardul Regele Ferdinand 14.

vezérek tegnap fényes nappal megjelentek Bumbia községben és volt cimborájuktól, Bardestől 10.000 lejt elraboltak. Azután nyugodtan átsétáltak Marinescu dúsdazdag földesurhoz és ennek kastélyában embereikkel házkutatást tartottak. A jólsikerült fosztogatás után a rablóbanda fényes lakomát rendezett a földbirtokos ebédlőjében. A vidám hangulatban Munteanu felkapott egy mandolint és koncertet adott a falu számára, amelynek népe összesereglett a kastély kapuja előtt.

Az ebéd és a koncert befejezése után a zsákmányt felosztották maguk között és vidám zeneszó és ének kíséretében elvonultak. A későn értesített csendőrség körülfogta az erdőt, amelyben a banditák eltűntek, de akkorra már vakmerő bandának hült helye volt.

Az újabb csiny híre óriási feltűnést keltett a fővárosban. Az éppen hazaérkező Tatarescu miniszter sürgős tanácskozássra ült össze Stefanescu tábornok, csendőrségi főparancsnokkal Tomescuék kézrekerítése ügyében. Stefanescu javaslatára elhatározták, hogy mindazokat, akik élelmet adnak a rablóknak, nyomban letartóztatják

A bodegák zárórája. A kolozsvári munkaügyi inspektorátus értesítése szerint a bodegák esti nyolc órán túl csak az üzleti helyiségekben való fogyasztása adhatnak ki élelmiszereket.

Politikai hajszából bűnügy. Brassóbeli jelentik: Két évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett a Refacerea Industriala három ismert tisztviselőjének, Socia mérnöknek, dr. Popovics Lázárnak és dr. Marghiescunak letartóztatása. A kolozsvári ítélőtábla azonban szabadlábra helyezte és a vádlottakat felmentette. Később kiderült, hogy mindhárom politikai hajszának estek áldozatul, melyet Florescu igazságügyminiszter és Radovics fogarasi prefektus irányított. Ennek az ügynek most érdekes epilogusa van. Chers vizsgálóbíró állásáról lemondott és lemondását azzal indokolta, hogy annak idején felsőbb parancsra kénytelen volt három közületekben álló egyénet letartóztatni ment Florescu ügy kiváncs. Hosszu nyilatkozatban világosságot derít az egész ügyre és kijelenti, hogy az egész hajszát csak azért indították, hogy a nemzeti pártot kompromittálják. A nemzeti párt vezetői elhatározták, hogy az uralkodó visszatérése után az ügyet tudomására hozzák. A három letartóztatott egyébként két millió lej erejéig a kincstár ellen kártérítési pert indított.

Az Autobusale Unite leszállította a viteldíjakat. Az Egyesült Autobuszvállalatok vezetősége a közönség érdekeit akarván szolgálni, elhatározta, hogy egyszeri utra szóló jegyek árát négy lejről három, illetve hat lejről öt lejre, egy tíz jegyből álló jegy-füzet árát pedig 300, illetve 200 lejről 100, illetve 150 lejre szállítja le. Az árleszállítás már életbe is lépett és közönség körében kedvező fogadtatásra talált.

A nyugdíjasok szövetsége f. hó 18-án d. u. 5 óráig az unitárius gimnázium VIII. osztályában közgyűlést tart. A „Nyugdíjasok Szövetkezetének” megalakítása céljából. A tárgy fontosságára való tekintettel a szövetség felkéri tagjait, hogy a közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek.

A mindennapi kenyérünket szerezzük be a „Consum”-kenyérfüzletben. Naponta háromszor friss kenyér és sütemény. (Str. Regina Maria 11.)

Gazdakongresszust tartanak az aradi országos árumintavásár alkalmával Aradon. Az aradi országos árumintavásárral kapcsolatban rendezendő gazdasági és virágkiállítás kitűnő alkalmat adott Románia gazdálkodóinak arra, hogy ügyes-bajos megbeszéléssükre találkozzát adjanak egymásnak. Százezrekre tehető azon gazdák száma, kik az országos árumintavásár napjaiban Aradon össze fognak jönni, arra őket annyira érdeklő kiállítás meglehet az ország legelőkelőbb mezőgazdasági kulturáját felmutató Arad-Bánság mezőgazdálkodásának termékeit.

PÉNZKÖLCSON GYORSAN ÉS A LEGEREDVEZŐBB FELTÉTELEKKEL.

Házak, birtokok vételére és eladására minden nagyságban és árban.

ÁRUÜZLETEK, KERESKEDELMI KÉPVISELETEK

LLADYER KERESKEDELMI ÉS BANKBIZOMÁNYI VÁLLALAT, VOLT SZÉCHENYI-TÉR 4. SZAKASZ 9-10. ÉS D. U. 2-5.

KÖZGAZDASÁG

Miért áll egy vonat öt óra hosszat Szatmáron?

Az élőállat kivitel lebonyolításáról tárgyaltak Királyházán

A Románia és Csehszlovákia közötti élőállat-kereskedelemlendítése érdekében újabb értekezletet tartottak kedden Királyházán. A kötött megállapodásnak egyelőre csak annyi hasznát látjuk, hogy egy olyan egyezményről több lesz ebben a kérdésben, amely ratifikálásra vagy fel-sőbb jóváhagyásra fog várakozni.

Az utóállamok közötti áruforgalmat tudva-levőleg a raguzai egyezmény szabályozta. Esze-rint a Romániából Csehszlovákia felé irányuló élőállatkivitel Királyházán keresztül bonyolították le, s az állatokat ott kellett vám- és egészség-ügyi vizsgálat alá vetni. Mivel azonban ezáltal Királyházán a vasuti forgalom összetorlódása következtében állandó zavarok voltak, a csehszlo-vák kormány azt az indítványt küldötte Buka-restbe, nyujtsanak módot arra, hogy a vám- és egészségügyi vizsgálatot egy román állomáson végezzék.

A királyházai értekezleten a román kormány részéről Nádor, Berkes és Sajó vasuti felügyelők és Christea állategészségügyi főfelügyelő vettek részt. A bizottság abban állapodott meg, hogy az élőállatok ellenőrzését Halmiban fogják megej-teni. A bizottság tagjai erről a határozatról jelen-tést tesznek illetékes miniszteriumaiknak, amely végső fokon dönt ebben a kérdésben.

Nem tudjuk, hogy ez a megállapodás is nem jut-e, mint annyi más, az állategészségügyi egyezmény sorsára, amelyet mindmáig nem rati-fikáltak. Annyi tény, hogy az állatkivitel kérdése ezáltal nem fog megnyugtató elintéztet nyerni.

A román-cseh állatkivitel lebonyolítására szolgáló 4301. számú tehervonat például Nagy-váradról 7 óra 49 perckor érkezik Szatmárra és innen 12 óra 20 perckor indul Halmi felé. Ön-magától vetődik fel a kérdés: miért vesztgel a

vonat teljes öt óra hosszat Szatmáron? A felelet egyszerű: azért, mert Szatmáron az államvasutak koncesszióját élvező vámolási irodának egy fiókja működik, amelynek élén Mereuta helyettes vasuti vezérigazgató öccse áll. Semmiféle exportáru sem mehet át a szatmári állomáson anélkül, hogy a szóbanforgó vámiroda szolgálatait igénybe ne vegye. És ez a magyarázata annak, hogy nálunk a Csehszlovákia felé irányuló áruszállítást a többi államokban elfogadott rendszerrel ellentét-ben nem a kilépő állomáson, tehát Halmiban vizsgálják felül, hanem egy belső vasutállomá-son, Szatmáron. Halmiban ugyanis a koncesszio-nált vámolási irodának nincs fiókjintézete.

Mik ennek az állapothoz a gyakorlati hátrá-nyai? Elsősorban az, hogy a kereskedők a vám-nyilatkozatot az említett irodával tartoznak ki-tölteni — bár ezt maguk is elvégezhetik — an-nak a terhe alatt, hogy szállítmányaikat mind-addig nem továbbítják. Másodsorban hátrányosan érinti az exportöröket az a hosszas várakozási idő, amelyet a vámolási iroda érdekében előbb Szatmáron, majd a tényleges elvámolás céljából Halmiban tölt el az áruszállítmány. Az állatke-reskedők e hiábavaló vesztgelési idő következtében egy nappal korábban kell utnak indítsák az ex-portszállítmányt, ha a vásárt le nem akarják késni, ami ismét elkerülhető kiadásokat jelent. A kereskedők általános felfogása szerint nem az az elsőbrendű érdek, hogy a szatmári vámolási iroda havi negyedmillió üzleti nyereségre tegyen szert oly szolgálatok után, amelyeket a kereske-dők könnyen nélkülözhetnének. Annyit kíván-nak a kereskedők az államvasutaktól, hogy köte-lezzék a koncesszionált vámirodát, tartson egy kiküldöttet Halmiban, miáltal ez az idővesztés elkerülhetővé válna.

r. v.

dasági életébe. Ha meglesz a tőzsde egységesíté-séről szóló törvény, akkor foglalkozhatunk azzal, hogyan szervezzük meg az új tőzsdét.

Szabaddá tették a gabonakivitelt. Szerdán délelőtt minisztertanács volt, amely ki-zárólag gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Tancred Constantinescu részletesen beszámolt a beérkezett statisztikák alapján a terméskilátá-sokról. A miniszter kijelentette, hogy az idei termés előreláthatólag teljesen fedezni fogja az ország gabonaszükségletét, sőt amennyiben vala-mely kedvezőtlen változás nem áll be, a kivi-telre is marad mintegy hatvanezer vagon gabona. A beszámoló alapján a minisztertanács hozzá-járult a gabonakivitel szabaddátételéhez a követ-kező illetékek mellett: a buza kiviteli illetékét negyvenezer lejről harmincezerre szállították le. Az árpa, kukorica és zab kiviteli illetékét husz-ezer lejben állapították meg. A minisztertanács kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy a kiviteli illetékeket a gabona világpiaci árához képest esetleg később csökkenteni fogják. A minisztertanács a sertések kiviteli illetékét 1400 lejről ezerre, a lovakét pedig tizenhatezer lejről tízezerre szállította le. A kátrány (pacura) kiviteli illetékét vagononként ezer lejben, a motorinát ezerötven lejben állapította meg a

minisztertanács. Gondoskodás történt a belföldi szükséglet fedezéséről is és ezért úgy határoztak, hogy benzint 7.50, motorinát pedig 2 lejért hoznak forgalomba a községi előjáróságok útján. Az árak ab községhezát értendők. A kenyér-rezsim megállapítására nézve csütörtökön dönt a minisztertanács. Tancred Constantinescu mi-niszter azt javasolta, hogy háromféle lisztet öröl-jenek és pedig fehéret, vegyest és barna lisztet.

Készül a munkakamarák választóinak névjegyzéke

Megkezdődött a szellemi munkások összeírása

Az ország egész közvéleményével szemben, mely egységesen a munkakamarák felállításá el-len foglalt állást, a liberális kormány elhatározta, hogy szándékát keresztül viszi és a kamarákat még az ősz folyamán felállítja. A munkakamara az egymással ellentétes érdekű csoportoka akarja egy egységbe tömöríteni s hogy ez a kísérlet milyen szerencsétlen, nem is kell bi-zonyítani.

A törvény rossz, de azért a szenátus elfo-gadta, sőt az egyes munkaügyi inspektorátusok már utasítást is kaptak, hogy kezdjék meg a munkakamarák választói névjegyzékének össze-írását s hívják fel jelentkezésre a szellemi munkásokat.

Az „Ujság” munkatársa érdeklődött a ko-lozsvári munkafelügyelőségénél, ahol informá-ciókat mindenben megerősítették és az alábbi felvilágosításokat adták:

— A munkakamarák felállításainak elő-készületeit megkezdettük. A kolozsvári iparfel-ügyelőség területén Kolozsváron és Désen lesz ilyen munkakamara s tagjai lesznek a szellemi munkások is. A szellemi munkásokat tizenhárom csoportba osztják. Külön csoportba tartoznak a mérnökök, külön az építésszek, ügyvédek, újság-írók, írók, orvosok, festők, szobrászok, szinmű-vészek, operaénekesek, tanárok, különböző más szellemi foglalkozásuak, végül pedig az állami tisztviselők kivételével az összes tisztviselők. A munkaügyi felügyelőség most kezdte meg a munkakamara névjegyzékének elkészítését. A munkások és munkaadók névjegyzéke már elkészült s csupán a szellemi munkások név-jegyzékének elkészítése van hátra. Ez a munka a legnehezebb s éppen ezért az inspektorátus ezuton is felhívja az imént felsorolt csoportba tartozó szellemi munkásokat, hogy összeírásuk végett az inspektorátusnak az iparkamara épü-letében levő helyiségében jelentkezzenek.

TŐZSDE

Zürichben a lej 250, Párisban 10.15.

Kolozsvári piac főleg délután üzletellen, tendencia lanyhuló. Délután 6 óráig a követ-kező jegyzések történtek:

Zürich 40.50—40.65, London 1044—1016, Newyork 206—208.5, Páris 9.80—9.95, Mi-láno 7.75—7.85, Prága 6.15—6.18, Budapest 327—335, Bécs 29.30—29.50.

Bukaresti zárlat július 15-én: Deviza: Páris 9.85, Berlin —, London 1017, Newyork 209½, Italia 775, Svájc 40.50, Bécs 29.50, Prága 6.20. Valuta: Napoleon 780, márka 51, léva 1.45, török font 112, angol font 1010, francia frank 1035, sv. frank 3950, olasz lira 790, drachma 350, dinár 360, dollár 208½, lengyel márka 3950, osztr. kor. 31.50, magyar kor. 30.50, cseh korona 6.25.

Zürichi zárlat július 15-én: Berlin 122½, Am-sterdam 20645, Newyork 515½, London 2504—, Páris 2415—, Miláno 19—, Prága 1525—, Budapest 7250, Belgrád 905—, Bukarest 250—, Varsó 98.75, Bécs 7255.

Ősszel döntenek a kolozsvári és temesvári tőzsdék felállításáról

Az ipar- és kereskedelmi miniszteriumban most folynak az új iparkamarai törvény alkal-mazásának munkálatai. Christodorescu igazgató, a minisztérium kereskedelmi osztályának főnöke vezeti ezeket a munkálatokat.

A Rador távirati iroda bukaresti szerkesz-tője beszélgetést folytatott Christodorescu igazga-tóval, akitől felvilágosítást kért, milyen stádium-ban van a kolozsvári és temesvári tőzsdék felállít-ása és a kamarai törvény végrehajtása előbbre viszi-e a tervezett új tőzsdék létesítésének ügyét?

— Tévedés azt hinni, — válaszolta az igaz-gató, — hogy a tőzsdék ügye függ az iparkama-rák kérdésétől. Az iparkamarák számára már el-készült az egységesítő törvény, azt már meg is szavazták, sőt szeptemberben már megtartják az iparkamarai választások is. A tőzsdeegységesítés teljesen független az új kereskedelmi és iparka-marai törvénytől és a tőzsdék egységesítéséről külön törvényt készítünk. Tény az, hogy már el is készítettünk egy erre vonatkozó törvényterve-zetet, ennek szövege azonban még nem tekinthető véglegesnek.

— Ősnél korábban semmiesetre sem kerül sor a végleges törvényjavaslat megszerkesztésére, mert ahhoz szakemberek meghallgatása is szük-séges. Akkor lehet szó arról is, hogy Kolozsvárt és Temesvárt tőzsdéket állítsunk fel. Megenge-dem, hogy ezeknek a tőzsdéknek a felállításá Erdély és a Bánság gazdasági érdekei szempontjából szükséges és sürgős, de viszont be kell lát-niok, hogy ezeket sem szervezhetjük meg más-képpen, min behelyezve az ország szerves gaz-

LŐRINCZ & TÓTH
CÉG TELJESEN FELOSZLIK
*
A BERENDEZÉS ELADÓ

MOST van alkalma minden hölgynek a nyári szükségletét olcsón beszerezni

LŐRINCZ & TÓTH
cégnél a Főtéren hatóságilag engedélyezett
VÉGELADÁS VAN

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS

LŐRINCZ & TÓTH
CÉGNÉL

SPORT.

Minden korlátozás nélkül indulhatnak az atléták az országos bajnoki versenyen

Az országos bajnoki verseny kiírásának ama rendelkezése ellen, mely a bajnoki számokban való indulás jogát a kerületi bajnokságok első három helyezettjére korlátozza — lapunk hasábjain jelent meg az első kritika. Ennek nyomán majd minden sportorgánium és a napilapok sportrovatai is kifejtették a temesvári kerület álláspontjának tarthatatlanságát, mely megvalósítása esetén az egész bajnoki verseny sikerét is képes lett volna megsemmisíteni.

Az ellenakció teljes sikert ért el. A tegnapi napon ugyanis a bukaresti központi atlétikai szakosztálytól távirat érkezett a helybeli Comitetul Regionalhoz, mely szerint a bajnoki versenyen az összes igazolt versenyzők szabadon, a védők pedig külön nevezés nélkül is indulhatnak. A központi szakosztály döntése nagyon természetes és egyedül helyes megoldása a kérdésnek, mert arról szó sem lehet, hogy előre megállapított standarderedmények kivül bármely korlátozást is lehetne tenni egy ország bajnoki viadalán a benevezők személyét illetően. A központi szakosztály döntése tehát általános megelégedést keltett atlétikai körökben.

Együtt van a KAC rekordstafétája. A KAC 4x100 méteres rekorder (45.6 mp) stafétája a szezon eddigi folyamán nagyon megérezte egyik standard-tagjának, Biró Ferencnek a hiányát, ki egyetemi tanulmányait Párisban folytatja. Biró a napokban hazatért és tréningjét már meg is kezdte, úgy hogy augusztusban valószínűleg indulhat is már a komplett KAC staféta.

Úszóverseny Bukarestben. Már július közepén vagyunk s most vesszük a hírt az első úszóversenyről. A versenyt Bukarestben rendezték mérőskelt eredményekkel. Legjobb verseny a harminc méteres úszás volt, melyben Patak győzött erős küzdelem után. Részletes eredmény:

50 m gyorsúszás: 1. Harry Perlmann 36.2 mp. 2. Jancovics. 3. Jean Desideriu. 50 m ifjúsági gyorsúszás: 1. Löbenson 50.8 mp. 2. Rubinstein. 3. Gröbäude. 100 yardos hátsúszás: 1. Hamelmann 1 p 42.8 mp. 2. Feldenbaum. 3. Florescu. 30 m gyorsúszás: 1. Puni Patac 20 mp. 2. H. Perlmann. 3. Sorin Mihailescu. 50 m mellúszás ifjúsági: 1. Natzi Perlmann 52.2 mp. 2. Löbenson. 3. Rubinstein. 100 m mellúszás: 1. P. Epureanu. 2. Dragulin.

Guillemot ismét formában van. Az antwerpeni olimpiász 5000 méteres futamának győztese, Guillemot, aki akkor Nurmi előtt nyerte meg az olimpiai bajnokságot, ismét formában van. A francia bajnokságok alkalmával 15 p 08.6 mp alatt nyerte meg az 5000 méteres futamot Dolgues (15 pu 16 mp) és Pelté (15 p 16.2 mp) előtt.

Új úszó világrekordok. Ismét két világrekord híre érkezik Amerikából, az egyiket Sybill Bauer javította a 200 méteres női hátsúszásban 3 p 05 mp idejével (régi rekord 3 p 06.8). A másik rekordot Stelton, az olimpiai mellúszóbajnok javította, ki Kademacher világrekordját 2 p 35.6 mp idejével lényegesen túlszámalyta. Különösen utóbbi eredmény oly hihetetlenül jó, hogy hitelességében kételkednünk kell.

Versenycsónakot kapott öt budapesti középiskola. Hatalmas lépéssel haladt előre Budapest ifjúsági sportja. A vallás és közoktatásügyi miniszter érteztette a Középiskolai Sportegyesületek Országos Szövetségének (KISOSZ) elnökségét, hogy egyelőre öt versenycsónakot bocsát a — testnevelési alap terhére — budapesti középiskolák rendelkezésére. A kérdésnek óriási hordereje van. Budapest szerencsés fekvésénél fogva, a természetnél fogva is a vízi sportok intenzív művelésére van hivatva. Mindaddig azonban az evezős sport költséges volta miatt csak az úszás sportját üzték megfelelő számú tömeg, az evezés ellenben egynéhány evezősklub reménytelenül tagkörü munkájából állott. A Pannónia európai híre mellett a nagy Dunához képest igazán nevelésesen csekély volt az evezősök száma és az egész versenyprogramon is két, legfennebb három versenyre zsugorodott össze.

Most azonban, ha a középiskolák is megkezdik az evezést, egyszerre fellendül a szép sport, amint ez Németországban is történt, ahol vasárnapról-vasárnapra majd minden nagyobb folyón megtartották és megtartják a középiskolák, kerületi, városközi stb. regattákat, amely céltudatos munka végül is a nemzeti evezőssport olimpiai bajnokságára vezetett Stockholmban.

Mindezeket pedig nem ok nélkül hoztuk fel, hanem tettük azért, hogy az illetékes körök figyelmét újból is felhívjuk ifjúsági sportunk elhanyagolt állapotára. Legyen ez a külföldi példa — amelytől mi még rettenetes messze vagyunk — egy olyan intő jel, amely gondolkodóba ejti sportunk vezetőit és arról győzi meg, hogy az ifjúsági testnevelés kérdése nálunk sem maradhat továbbra is megoldás nélkül.

A magyar válogatott gőteborgi szereplése. Göteborghól jelentik: A magyar válogatott futballesapat második svédországi mérkőzését Göteborg válogatott csapatával játszotta. A magyar csapat felállításában lényeges változásokkal állott ki a pályára, amennyiben Biri helyett Weinhardt védte a kaput, a fedezetsor tengelyében Orth játszott, míg Kléber a centeresátár helyén balhálfort játszott. A svéd vezetőségük az első félidő huszonötödik percében szereztek meg; a magyar csapat csak a második félidőben tudta az eredményt kiegyenlíteni. A második mérkőzés végső eredménye tehát 1:1 (1:0).

A Victoria Budapestre készül. A kolozsvári Victoria futballesapat, értesülésünk szerint, valószínűleg két-három héten belül Budapestre utazik, hol az UTE csapatával fog barátságos mérkőzést lejátszani. Faragó kapitány tárgyalásokat is folytat ez ügyben az UTE elnökével. A budapesti mérkőzést követően a közeljövőben az UTE fog lejátszani Kolozsvárra.

Bárany István nyerte meg a párisi Grand Prix-t. A farniciák nemzeti ünnepe alkalmával megtartott 100 méteres úszóversenyt a Grand Prix de Paris-ért az egri Bárany István nyerte meg ki a döntőt mesés idő alatt: 1 p 00.6 mp alatt uszta le.

Az FTC vízpolócsapata vasárnap 8:30 (4:2) arányban győzött Páris válogatott csapata ellen. Kedden pedig 5:4 (3:0) arányban a francia válogatott csapattal tartott revánsmérkőzésen.

Gőzfestőde! ÁRVAY ANTAL Gőzfestőde!
Gőzre berendezett festődeje (TIMISOARA Str. D. Vaca-
rescu (Bem-utca) 20. kifogástalanul
fest selymet, gyapjat és pamutfonalul, agyszíntén fehérít

Legolcsóbban
FEST TISZTIT UNIO
GŐZMOSÓGYÁR
Cluj, Cal. Reg. Ferd. 133. Strada Iuliu Manin No. 8.

Nem tür halasztást
tovább a sorsjegyvásárlás. Hiszen ebben a hónapban 29-én megtartják a Tordai-uti villasorsolást.
Válasszon!
Vagy kiad 200 lejt és megnyer egy villát, amely havi 10.000 lejt jövedelmez, vagy halogatja, gondolkodik, habozik, krajározkodik és
soha életében
nem viszi annyira, hogy a maga portáján, nyugodtan, rekvirálók zaklatásától megkímélve élje le hátralevő napjait. Egy bizonyos:
Sok ideje nincs a gondolkodásra!!
Vásároljon a helyi üzletekben, vagy a Sirocco irodában, (Str. Reg. Maria 14.) ahol vidéki megrendeléseket 208 50 lej előzetes beküldése ellenében készséggel teljesítenek.

RODALOM-ÉS-MŰVÉSZET

Tosca. Hármass esemény avatta szokatlanul melege és bensőséges Tosca keddi esti előadását a kolozsvári Magyar Színház színpadán. A színházi szezon utolsó operaelőadása oly nívót mutatott, melyre büszke lehetne Kolozsvárnál nagyobb zenei életet élő városban is a színház; de ez az emlékezetes Tosca-előadás nemcsak a vendégszereplő Kelmay Ilonának és Vajda Lászlónak jelentett bensőséges sikert, hanem a távozó Bródy Miklós karnagynak is, kinek másfél évtizedes, lankadatlan, nemes kulturmunkásságát honorálta a színházi közönség szünni nem akaró ovációkkal. A két vendégszereplő művész úgy hangban, min alakításuk felfogásának egyéniségében elsőrangú teljesítményt végzett. Kelmay Ilona „Tosca”-ja elszánt és szerelméért végsőkig tudatosan is elmenő asszony volt. Hangja sok finom részletet hozott ki: pianói, mezzofortéi biztosak, tiszták és színesek. Szokatlanul intenzíven megjátszott alakításában különösen a harmadik felvonásban talált harmonikus önmagára. Vajda László Cavaradossijában a művész lágyan zengő, tiszta tenorja nyújtott szokatlan élvezetet. Játékának temporezot, nyugodt biztonságát, mely alakítását tökéletes illúzióval egészítette ki, rendkívül szimpatikus színészi eszközeiről is tanuskodik. Scarpia szerepében Szabó Zolán tömör, erős baritonja érvényesült. Virág Lajos Angelottija a művész egyik legsikerültebb alakítása volt. Az együttes többi tagjai, mint rendesen, most is megállították helyüket. Réthely sekrestyése a szokott jó volt, valamint Bérczy agent provokátörje is. Bródy karmester a megszokott precíziással, lendületteljesen vezette a zenekart. A közönség, mely majdnem megtöltötte a nézőteret, tízperces tapsviharral ünnepelte a bucsuzó karmestert s a vendégszereplő művészeket.

A Magyar Tudományos Akadémia alapításának centennáriuma. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia november hó 30-án nagyszabású ünnepségek keretében üli meg megalapításának száz éves évfordulóját. Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke latin nyelvű levélben hívta meg az összes külföldi Akadémiákat és tudományos intézeteket az ünnepségeken való részvételre, melyeknek előkészületei már előrehaladt stádiumban vannak.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:
Csütörtök: Pillangó főhadnagy. (Pintér Böske vendégszereplőjével. Bányász István búcsufellépésével. Sorozatszám 289.)
Péntek: Három grácia. (Az idei évad utolsó előadása a szünetelő előtt. Sorozatszám 290.)

Július hó 18-tól kezdődőleg a színházi előadások szünetelnek.
Szombat d. u. 4 órakor: Izsó Miklós színésznővendégeinek nyilvános vizsgálati előadása. (Sorozatszám 291.)
Szombat este 8 és fél órakor: Körösladányi György telepátikus és szuggesztiós mutatványai. (Sorozatszám 292.)
Vasárnap d. u. 5 és fél órakor: Körösladányi György telepátikus és szuggesztiós mutatványai. (Sorozatszám 293.)
Vasárnap este 8 és fél órakor: Körösladányi György telepátikus és szuggesztiós mutatványai. (Sorozatszám 294.)

A színházi iroda hírei
Pillangó főhadnagy és három grácia. Csütörtökön este a magyar színházban igen érdekes operette repriz lesz; Komjáthy Károlynak régóta nem adott finom zenéjű, mulatságos operettjét, a „Pillangó főhadnagy”-ot fogják új szereposztással felújítani. Az előadás érdekességét emeli, hogy Pintér Böske is fel fog lépni vendégként. Bányász Istvánnak pedig ez lesz a búcsufellépése. Kitűnő és hálás szerepet játszik a „Pillangó főhadnagy”-ban Neményi Lili, Erényi Böske, Tompa Béla, Leóvey Leó. — Pénteken este lesz az utolsó színházi előadás a szünetelő előtt: Az idei évad nagy operette-sikerét, Lehár Ferenc „Három grácia”-ját fogják előadni Neményi Lilivel, Erényi Böskével, Ihsz Aladárral, Tompa Bélával, Leóvey Leóval a vezető szerepekben.

Körösladányi telepátikus és szuggesztiós mutatványai. A színházi szünet első két napján igen vonzó és érdekes attrakció fogja a közönséget szórakoztatni és bámulatba ejteni. Szombaton és vasárnap u. i. a kitűnő és Európaszerte híres Körösladányi mester fog titokzatos telepátikus és szuggesztiós kísérleteket bemutatni. A szombati előadás pont félkilenc órakor kezdődik, a vasárnapi első előadás fél hatkor, a vasárnapi második előadás fél kilenc órakor kezdődik. Mind a három előadásra árusítja a pénztár már a szokásos színházi helyárakon a jegyeket.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás-keresők részére 20 szóig 30 lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelígis levelet harminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG“-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetések feladni a következő helyeken lehet:

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35.

Friedmann könyvkereskedő, Főter.

NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügyvédség, Uri-utca.
SZATMÁR: Szamos hírlapiroda: Dácia-szálló udvarán.

MAROSVÁSÁRHELY: Csörgő Tamás és Társa, Főutca 35.

ARAD: Löbl hírlapiroda.

TEMESVÁR: Páll György szerkesztőségi kiadó-vezető.

A. B. C. hírlapiroda.

BRASSÓ: Elekcs hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz.

SEPSISZENTGYÖRGY: Feder papírkereskedés.

LEVELEZÉS

„40 éves asszony” jelíge levelét vegye át a kiadóban.

„Sürgős” jelígre levél van a kiadóban.

ALKALMAZÁS

Fiatal munkásleányok felvételnek a „Krisztály” gőzmosógárban. 905

Nagyon jól főző gazdaszönyt keresek azonnalra. Cím: Özv. Weér Györgyné, Harangláb. Posta: Deák, Tarnava-Mica. 908

Egy jó házból való fiú, kinek kedve volna a virágkertészethez, helyet kapna mint tanonc, teljes ellátással, megegyezés szerint. Ajánlatokat Lőrincz Ferenc mű- és kereskedelmi kertetész Brassó, Kapu-utca 28. 902

Képkerekező
segédek
felvételnek

SOMLYAI
aranyozó műhelyben
Kolozsvár.

ÁLLAST KERES

Bárminemű állást keres románul, németül beszélő, perfect könyvelő és gépiró. Vidékre is megy. Megkereséseket „Megbízható 2” jelígre a kiadóba kér. 0118

Intelligens idősebb német nő, nagyobb gyermeket német, francia és angol nyelvre oktatna. Értekezni a lap kiadóiban. 0118

Egy szoptatós dada helyet keres. Értekezni Fellegvári-ut 26. alatt, Kovács Emilnél. 907

Manikűrözni házhöz megyek. Egrin, Dohány-utca 7. szám. 900

LAKÁS

Egy szoba-konyhás lakást keresek a belváros közepén. Lelépést fizetek. Ajánlatokat „Sürgős” jelígre a kiadóba kérek.

Keresek 2 szoba, konyha, esetleg fürdőszobás lakást, jó bér ellenében. Csak írásbeli ajánlatokat, kérem a Borbáth Ignác titkárságába (Egyetem-utca 1.) leadni. 899

Elcserélném Monostori-ut elején levő 1 szoba, konyhás lakásomat 2 szoba konyhás lakással. Cserét tisztességesen honorálok. Ajánlatokat „Jó csere” jelíge alatt a kiadóba kérek. 899/a

Egy tisztességes leány szállást kaphat Tordai-ut 11. 906

Üzlethelyiség kiadó augusztus elsejére. Alexi & Vass Cluj, Széchenyi-tér 40. szám.

Kiadó lakások

Villanegyedben 2 utcai parkettes szoba, elő- és fürdőszobával, lelépés nélkül üresen átadó. — 2 szoba, konyha, üveges veranda lelépés nélkül átadó. A Főterhez közel egy 5 szoba, konyha, fürdő- és előszobából álló lakás átadó.

Több üzlethelyiség, többszoba-konyhás lakás a vasút felé kiadó.

Butorozott szobák mindenféle. Eladó házak részletfizetésre.

Biroul American, Deák Ferenc-utca 7. szám.

VEGYES

Elveszett hétfőn délelőtt a Kereszt-utcától a Wesselenyi-utáig egy szemüveg. Becsú és megtaláló adja be a kiadóhivatalba, hol jutalomba részesül.

Eladó

Sibiuban

a belvárosban egy 239 négyszögletes

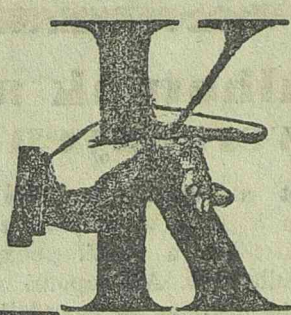
üres telek,

mely két utcára nyílik.

Megfő családi háznak vagy kisebb gyártelepnek. Egyik felől felhasználható patak folyik. Cím a kiadóban.

A Tordai Sörgyár Részv. Társ.

k i v á l ó m i n ő s é g ű u j m á r k á j a

KIRÁLY SÖR

m i n d e n ű t t k a p h a t ó !

Eladó butorok a Rákóczi-ut 84. szám alatt.

Egy jó forgalmu borbély-szlet átadó. Cím a kiadóban. 904

MINDENNEMŰ BUTORT

GYÁRI ÁRON

vásárolhat a Műszatalosárugyár részvénytársaságnál

Tekintse meg a mintatermeit
Strada Gh. Barițiu
28. szám alatt.

Szandálok,
vászoncipők,
férfi- és
gyereköltönyök

nagyon olcsón kaphatók

WOLF-
NÁL, STR. DACIA
(V. RADÁK-UTCA) 5.

20—24°-os

pénz- kölsönöket

betáblázásra,
kézizálogra, váltóra
a leggyorsabban szerez
az „ATLAS”-IRODA,
DÁVID FERENC-Ú. 7.

5000 és 2000 m. kertekben, Majális- és Paster-ut-
cában emeletes házak, nyárlak,
házhelyek eladók. Értekezhetni Str. Regala 24.

UJ ÜZLET!

Férfi-, női- és gyermekruhákban dus választék. Legújabb divat szerint. Az árak olcsóságáról bárki is meggyőződhetik a

PARK- ÁRUHÁZBAN

Str. Barițiu (Malom-ú.

6

UJ ÜZLET!

Eladó

könyvnyomda
K o l o z s v á r o n

teljesen ujonnan berendezve. Berendezés áll: egy darab 12-es gyorsajtó, egy Victorla és egy vágógép, 10 mm. használatlan új külföldi betűanyag és rézlénia. — Cím a kiadóhivatalban.

Ára 460.000 lej

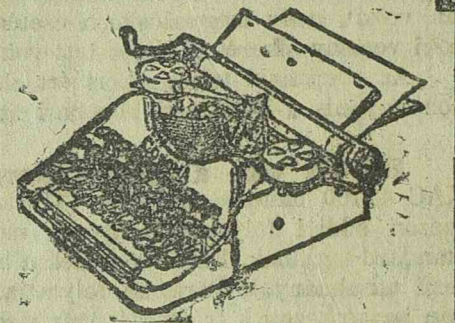
JENEY IRÉN „Leonardo” fényképezési műterme Cluj, Piața Unirii No. 26. — Gyermekfelvételek, nagytások, külső felvételek, minden e szakmába vágó művészi eljárások.

A KOLOZSVÁRI CZELL SÖRFŐZDE VILÁGOS „URSUS” SÖRE A KÖZÖNSÉG LEGKEDVELTEBB ITALIA.

Össze nem tévesztendő más gyárt-
mánu CZELL elnevezésű
sörökkel, mert csak az
URSUS
elnevezésű SÖR az eredeti és
közkedvelt KOLOZSVÁR-MONOSTORI SÖR

CORONA

Egyedüli tökéletes utazó írógép az eredeti amerikai CORONA, mely egyáltalán működik használható nehéz irodai munkára is, ugyanazt a célt szolgálja, mint a nagy írógép. Olcsó árban beszerezhető. Díjtalan bemutatás!

Corona Typewriter Co. Croton New-York
írógépgyár Romániai vezérképviselője

KÖRMENDY MIHÁLY CLUJ,
Str. Regina Maria 25. — Telefon 951.

Feltaláltam a legolcsóbb ajándékok bevásárlási forrását

BABITS ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZNÉL
(Főpostával szemben).

Aranyat, ezüstöt és drágaköveket a legmagasabb áron vált be

Utcái elárusításra

megbízható elárusítókat bármily számban
felvesz az

UJSÁG

Kiadóhivatala. Jelentkezések d. e. 8—9-ig.

Hirsch Aladár

c i p é s z m e s t e r

értesíti üzletfeleit, hogy műhelyét áthelyezte a Strada DACIA (RADÁK-UTCA) 5. SZÁM ALÁ, saját házába. Minden megrendelést a legdávatosabban és börti árnál 10%-kal olcsóbban készítt.

BETEG LÁBAKRA

a legsikeresebben készít bármilyen cipőt

LENGYEL

Harmincegy év óta fennálló ortopéd és modern cipész, ki tizenöt évig szállítója volt a cluji klinika ortopéd osztályának több kiváló orvos rendeletére

Strada Memorandului (volt Unio-utca) 24